

**Ministerul Afacerilor
Interne**

**Inspectoratul General al
Poliției**

**Fundația Soros-
Moldova**

Acord de colaborare

Preambul

Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova (în continuare MAI), cu sediul în m. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 75, reprezentat de dl Dorin RECEAN, Ministru al afacerilor interne,

Inspectoratul General al Poliției (în continuare IGP), cu sediul în m. Chișinău, str. Tiraspol, 11, reprezentat de dl Ion BODRUG, Șef al Inspectoratului General al Poliției, pe de o parte

și

Fundația Soros-Moldova (în continuare Fundația) cu sediul în mun. Chișinău, str. Bulgară, 32, reprezentată de dl Victor URȘU, Director executiv al Fundației Soros-Moldova, pe de altă parte

Conștientizînd că aspirațiile de integrare europeană ale Republicii Moldova implică expres instituirea unui sistem de justiție penală independent, profesionist și eficient,

Recunoscînd că este imperios necesară consolidarea justiției penale din Republica Moldova în vederea asigurării unor proceduri independente, imparțiale, funcționale și transparente,

Subliniînd că instituirea unor mecanisme transparente de aplicarea a măsurilor procesual-penale de constrîngere de către organele de aplicare a legii va spori încrederea publicului față de sistemul justiției penale și va spori responsabilitatea ofițerilor de urmărire penală,

Menționînd că monitorizarea consecventă a activității polițiștilor va contribui la prevenirea acțiunilor arbitrare, precum și la respectarea drepturilor omului pe parcursul procedurilor pre-judiciare,

Intenționînd să creeze un mediu de dezbateri pe probleme de performanță a organelor de urmărire penală și dialog cu societatea civilă,

Au convenit asupra celor ce urmează:

Articolul 1. Obiectivele colaborării

În baza prezentului Acord părțile își propun să realizeze următoarele obiective:

- Susținerea reformării calitative a sistemului justiției penale din Republica Moldova și elaborarea de politici instituționale referitoare la sporirea responsabilității și transparenței activității colaboratorilor poliției la etapa urmăririi penale.
- Ralierea mecanismelor și practicilor utilizate de către organele de poliție din Republica Moldova în cadrul etapei pre-judiciare la standardele și practicile internaționale privind respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Articolul 2. Principiile colaborării

- Părțile se vor consulta reciproc și vor acționa prin consens în vederea realizării în cele mai bune condiții a activităților prevăzute de prezentul Acord.
- Părțile vor respecta o comunicare deschisă și onestă și se vor informa despre situațiile care ar putea influența buna desfășurare a activităților realizate în baza prezentului Acord.
- Părțile vor evalua periodic activitățile realizate în baza prezentului Acord și le vor monitoriza în permanență.

Articolul 3. Drepturile și obligațiile părților

MAI

Va susține și va participa, în comun cu subdiviziunile sale, la implementarea următoarelor activități desfășurate de către Fundație:

- 3.1 Elaborarea și aprobarea unui document de politici privind temeiurile pentru aplicarea măsurilor procesual-penale de reținere și arestare preventivă, în conformitate cu Planul comun de acțiuni al Fundației și experților responsabili de elaborare;
- 3.2 Analiza cadrului legislativ privind garanțiile procesuale ce asigură respectarea drepturilor omului la etapa urmăririi penale;
- 3.3 Elaborarea unui ghid de bune practici pentru polițiști privind aplicarea principiului bănuielii rezonabile la etapa reținerii și arestării preventive;
- 3.4 Organizarea de către Fundație a cursurilor de instruire interactivă pentru ofițerii de urmărire penală privind aplicarea principiului bănuielii rezonabile la etapa reținerii și arestării preventive;

- 3.5 Crearea unui set de instrumente de supraveghere a modalităților și condițiilor de reținere/arestare preventivă la etapa de urmărire penală;
- 3.6 Efectuarea cercetării privind profilul persoanelor reținute/arestate în Moldova;
- 3.7 Consolidarea capacităților reprezentanților MAI cu privire la practicile europene privind aplicarea principiului bănuielii rezonabile la aplicarea arestului și motivarea demersurilor de arestare;
- 3.8 Efectuarea unei cercetări cu privire la respectarea drepturilor procesuale ale persoanelor reținute.

Întru susținerea implementării activităților stipulate în punctele 3.1 - 3.8 ale prezentului Acord, și consolidarea rezultatelor activităților, MAI:

- 3.9 Va desemna un angajat din cadrul MAI în calitate de persoană de contact pentru Fundație în vederea asigurării unei coordonări eficiente între MAI, subdiviziunile acestuia și Fundație;
- 3.10 Va instituționaliza rezultatele activităților implementate prin aprobarea și diseminarea acestora în cadrul unităților relevante.

IGP

Va susține și va participa, în comun cu subdiviziunile sale, la implementarea următoarelor activități desfășurate de către Fundație:

- 3.11 Elaborarea și aprobarea unui document de politici privind temeiurile pentru aplicarea măsurilor procesual-penale de reținere și arestare preventivă, în conformitate cu Planul comun de acțiuni al Fundației și experților responsabili de elaborare;
- 3.12 Analiza cadrului legislativ privind garanțiile procesuale ce asigură respectarea drepturilor omului la etapa urmăririi penale;
- 3.13 Elaborarea unui ghid de bune practici pentru polițiști privind aplicarea principiului bănuielii rezonabile la etapa reținerii și arestării preventive;
- 3.14 Organizarea de către Fundație a cursurilor de instruire interactivă pentru ofițerii de urmărire penală privind aplicarea principiului bănuielii rezonabile la etapa reținerii și arestării preventive;
- 3.15 Crearea unui set de instrumente de supraveghere a modalităților și condițiilor de reținere/arestare preventivă la etapa de urmărire penală;
- 3.16 Efectuarea cercetării privind profilul persoanelor reținute/arestate în Moldova;
- 3.17 Consolidarea capacităților reprezentanților MAI cu privire la practicile europene privind aplicarea principiului bănuielii rezonabile la aplicarea arestului și motivarea demersurilor de arestare;

- 3.18 Efectuarea unei cercetări cu privire la respectarea drepturilor procesuale ale persoanelor reținute.

Întru susținerea implementării activităților stipulate în punctele 3.11 - 3.18 ale prezentului Acord, și consolidarea rezultatelor activităților, IGP:

- 3.19 Va desemna un angajat din cadrul IGP în calitate de persoană de contact pentru Fundație în vederea asigurării unei coordonări eficiente între MAI, IGP și Fundație;
- 3.20 Va instituționaliza rezultatele activităților implementate prin aprobarea și diseminarea acestora în cadrul unităților de poliție relevante.

Fundația Soros-Moldova

Fundația va asigura implementarea activităților ce țin de:

- 3.21 Elaborarea și aprobarea unei propuneri de politici publice privind temeiurile pentru aplicarea măsurilor procesual-penale de reținere și arestare preventivă, în conformitate cu Planul comun de acțiuni a Fundației și experților responsabili de elaborare;
- 3.22 Analiza cadrului legislativ privind garanțiile procesuale ce asigură respectarea drepturilor omului la etapa urmării penale;
- 3.23 Elaborarea unui ghid de bune practici pentru polițiști privind aplicarea principiului bănuielii rezonabile la etapa reținerii și arestării preventive;
- 3.24 Organizarea cursurilor de instruire interactivă pentru ofițerii de urmărire penală privind aplicarea principiului bănuielii rezonabile la etapa reținerii și arestării preventive;
- 3.25 Crearea unui set de instrumente de supraveghere a modalităților și condițiilor de reținere/arestare preventivă la etapa de urmărire penală;
- 3.26 Efectuarea cercetării privind profilul persoanelor reținute/arestate în Moldova;
- 3.27 Consolidarea capacităților reprezentanților MAI cu privire la practicile europene privind aplicarea principiului bănuielii rezonabile la aplicarea arestului și motivarea demersurilor de arestare;
- 3.28 Efectuarea cercetării cu privire la respectarea drepturilor procesuale ale persoanelor reținute.

Întru asigurarea implementării activităților stipulate în punctele 3.21 - 3.28 ale prezentului Acord, și consolidarea rezultatelor activităților, Fundația:

- 3.29 Va informa și coordona cu MAI și IGP toate acțiunile logistico-administrative care implică participarea reprezentanților sau a subdiviziunilor acestora;

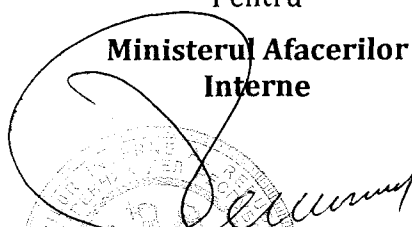
- 3.30 Va desemna colaboratori ai Fundației în calitate de persoane de contact în vederea asigurării coordonării eficiente a acțiunilor de implementare între Fundație, MAI și subdiviziunile acestuia și IGP;
- 3.31 Va sprijini prin asistență tehnică instituționalizarea rezultatelor activităților implementate în cadrul prezentului Acord.

Articolul 4. Dispoziții finale

- 4.1 Prezentul Acord intră în vigoare la data semnării lui și este valabil pentru o perioadă de un an, cu posibilitatea de a fi prelungit ulterior.
- 4.2 Prezentul Acord poate înceta oricând la inițiativa părților.
- 4.3 Prevederile prezentului Acord pot fi modificate sau completate cu acceptul unanim al părților.
- 4.4 Prezentul Acord se semnează în 3 (trei) exemplare originale, toate fiind egal autentice.

Semnat la 25 aprilie 2014 în Chișinău

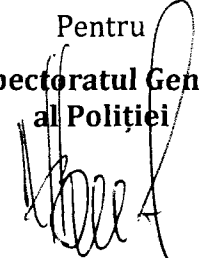
Pentru
**Ministerul Afacerilor
Interne**

Dorin RECEAN
Ministru

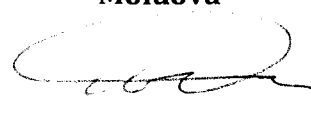

Pentru
**Inspectoratul General
al Poliției**

Ion BODRUG
Șef al IGP

Pentru
**Fundația Soros-
Moldova**

Victor URSU
Director executiv

Planul comun de acțiuni privind implementarea proiectului „Garanții procesuale la etapa urmăririi penale”

Nr.	Activitate	Măsura de realizare	Perioada 2014	Responsabil
1	Elaborarea și aprobarea unei propuneri de politici publice privind temeiurile pentru aplicarea măsurilor procesual penale de reținere și arestare preventivă	1.1 Selectarea prin concurs deschis a membrilor Grupului de Experți al Proiectului (GEP I).	aprilie	FSM
		1.2 Delegarea unui reprezentant al MAI și a doi reprezentanți ai IGP în cadrul Grupului de Experți al Proiectului (GEP I), care vor fi unii autorii propunerii de politici.	aprilie	MAI, IGP
		1.3 Colaborarea cu experții proiectului și participarea reprezentanților MAI și IGP la ședințele/discuțiile GEP privind elaborarea propunerii de politici.	mai-iulie	MAI, IGP, FSM
		1.4 Instituționalizarea propunerii de politici privind temeiurile pentru aplicarea măsurilor procesual penale și procesual contravenționale de reținere și arestare preventivă.	Începând cu septembrie	MAI, IGP
2	Analiza cadrului legislativ privind garanțiile procesuale ce asigură respectarea drepturilor omului la etapa urmăririi penale	2.1 Selectarea prin concurs deschis a 3 experți naționali și 1 expert internațional pentru Grupul de Experți al Proiectului (GEP II).	aprilie	FSM
		2.2 Delegarea unui reprezentant al MAI și a doi reprezentanți ai IGP în cadrul Grupului de Experți al Proiectului (GEP II), care va efectua analiza cadrului legislativ în domeniul vizat.	mai	MAI, IGP
		2.3 Colaborarea cu experții proiectului și participarea reprezentanților MAI și IGP la ședințele GEP II privind la elaborarea analizei cadrului legislativ.	mai-octombrie	MAI, IGP, FSM
		2.4 Diseminarea rezultatelor analizei cadrului legislativ privind garanțiile procesuale ce asigură respectarea drepturilor omului la etapa urmăririi penale	Începând cu octombrie	MAI, IGP, FSM
3	Elaborarea unui ghid de bune practici pentru polițiști privind aplicarea principiului	3.1 Selectarea prin concurs deschis a membrilor Grupului de Experți al Proiectului (GEP III).	martie	FSM
		3.2 Delegarea reprezentanților MAI și IGP în cadrul Grupului de Experți al Proiectului (GEP III), care vor fi unii	aprilie	MAI, IGP

	bănuiei rezonabile la etapa reținerii și arestării preventive	din autorii ghidului de bune practici.		
		3.3 Colaborarea cu experții proiectului și participarea reprezentanților MAI și IGP la ședințele/discuțiile GEP III privind elaborarea ghidului de bune practici (coordonarea direcțiilor de cercetare, structura și conținutul ghidului).	mai-iulie	MAI, IGP, FSM
		3.4 Instituționalizarea ghidului de bune practici privind temeurile pentru aplicarea măsurilor procesual-penale și contravenționale de reținere și arestare preventivă.	Începînd cu septembrie	MAI, IGP
4	Organizarea de către Fundație a cursurilor de instruire interactivă privind aplicarea principiului bănuiei rezonabile la etapa reținerii și arestării preventive	4.1 Selectarea prin concurs deschis a 2 experți și a unui formator în instruirea adulților pentru elaborarea metodologiei de instruire.	aprilie	FSM
		4.2 Elaborarea metodologiei de instruire interactivă.	mai-iulie	FSM
		4.3 Delegarea participanților la seminarul de instruire interactivă pentru testarea seminarului-pilot privind aplicarea principiului bănuiei rezonabile (7 participanți).	august	MAI, IGP
		4.4 Desfășurarea seminarului-pilot pentru polițiști.	septembrie	FSM, MAI, IGP
		4.5 Evaluarea și ajustarea activităților seminarului în vederea replicării experienței pe parcursul anului următor.	septembrie	FSM, MAI, IGP
5	Crearea unui set de instrumente de supraveghere a modalităților și condițiilor de reținere/arestare preventivă la etapa urmăririi penale	5.1 Selectarea expertului pentru elaborarea setului de instrumente de supraveghere.	martie	FSM
		5.2 Efectuarea cercetării de către expertul selectat și coordonarea conținutului cu MAI și IGP.	martie-iunie	FSM, MAI, IGP
		5.3 Publicarea materialului elaborat.	iulie	FSM
		5.4 Lansarea ghidului. Participarea reprezentanților MAI și IGP și a instituțiilor subordonate la evenimentul de lansare a ghidului.	iulie	FSM, MAI, IGP
6	Efectuarea unei cercetări privind profilul persoanelor reținute / arestate în Republica Moldova	6.1 Selectarea a 3 experți naționali pentru efectuarea cercetării.	mai	FSM
		6.2 Elaborarea cercetării privind profilul persoanelor reținute/arestate în Republica Moldova și coordonarea conținutului cu MAI și IGP.	mai-octombrie	FSM, MAI, IGP
		6.3 Lansarea cercetării în cadrul unei	noiembrie	FSM, MAI,

		mese rotunde naționale. Participarea reprezentanților MAI și a instituțiilor subordonate la evenimentul de lansare.		IGP
7	Efectuarea cercetării cu privire la respectarea drepturilor procesuale ale persoanelor reținute (conform Anexei nr.2 la Acord)	7.1 Selectarea a 2 experți naționali pentru efectuarea cercetării.	martie	FSM
		7.2 Observarea respectării drepturilor procesuale ale persoanelor reținute pe durata aflării în sectoarele de poliție (30 zile de observare).	aprilie–iunie	MAI, , IGP, FSM
		7.3 Organizarea interviurilor cu ofițerii de urmărire penală (5 interviuri) și avocații (5 interviuri)	mai–iunie	MAI, , IGP, FSM
		7.4 Elaborarea și definitivarea Raportului cu privire la respectarea drepturilor procesuale ale persoanelor reținute și arestate. Coordonarea conținutului cu MAI și IGP.	iulie–noiembrie	FSM, MAI, IGP
		7.5 Lansarea cercetării în cadrul unei mese rotunde naționale. Participarea reprezentanților MAI și a instituțiilor subordonate la evenimentul de lansare.	decembrie	FSM, MAI, IGP
8	Consolidarea capacităților reprezentanților MAI cu privire la practicile europene privind aplicarea principiului bănuielii rezonabile la aplicarea arestului și motivarea demersurilor de arestare	8.1 Inițierea colaborării cu partenerii internaționali și coordonarea agendei pentru vizita de studiu.	mai	FSM
		8.2 Delegarea unui reprezentant al MAI și a doi reprezentanți ai IGP pentru a participa la vizita de studiu.	mai	MAI, IGP
		8.3 Desfășurarea vizitei de studiu și participarea reprezentanților MAI și IGP.	iunie	FSM, MAI, IGP
		8.4 Diseminarea a informației și a experienței acumulate în timpul vizitei de studiu în cadrul MAI și a instituțiilor subordonate.	Începînd cu iunie	MAI, IGP

Cercetarea științifică cu privire la respectarea drepturilor procesuale ale persoanelor reținute

1. Context

Cercetarea face parte din proiectul operațional „Fortificarea instrumentelor de gestionare și asigurare a calității asistenței juridice din Republica Moldova”, implementat de Programul de Drept al Fundației Soros-Moldova (FSM).

Cercetarea reprezintă o inițiativă regională promovată în cadrul Rețelei Reformatoților de Asistență Juridică (LARN)¹ și este realizată concomitent în Georgia, Ucraina și Moldova, avînd la bază rezultatele inițiativei similare implementate cu succes în Anglia, Țara Galilor, Scoția, Franța și Olanda². Exercițiul are loc cu sprijinul și sub auspiciile Open Society Justice Initiative (Budapesta).

Cercetarea va fi efectuată de 2 experți naționali (Nadejda Hriptievschi și Tudor Osoianu), iar constatările vor fi reflectate într-un document de raport.

2. Obiectiv

Obiectivul cercetării constă în observarea directă a activității cotidiene a practicienilor din domeniul justiției penale (ofițeri de urmărire penală, avocați), precum și evaluarea gradului de aplicare în practică a următoarelor drepturi ale persoanei reținute:

- 1) dreptul la informare (informarea cu privire la drepturile procesuale; dreptul de a fi informat despre temeiul și motivele reținerii);
- 2) dreptul la apărare (inclusiv durata și calitatea asistenței juridice, rolul avocatului, accesul la asistență juridică garantată de stat);
- 3) dreptul la tăcere;
- 4) dreptul la traducător.

Cercetarea va identifica atât bunele practici, cât și dificultățile cu care se confruntă ofițerii de urmărire penală și avocații în activitatea cotidiană.

3. Metodologie

Cercetătorii se vor afla într-un sector de poliție din Chișinău pentru o perioadă totală de cca 30 de zile, observînd procedurile aplicate persoanelor reținute. De asemenea, cercetătorii vor organiza interviuri cu avocații și ofițerii de urmărire

¹ LARN (<http://www.legalaidreform.org>) este o rețea internațională de schimb informațional constituită în anul 2010 din indivizi și organizații care promovează dreptul la asistență juridică și apărare efectivă. La baza LARN a stat o rețea informală a avocaților publici și managerilor sistemelor de asistență juridică garantată de stat (AJGS) susținuți de Open Society Justice Initiative și Fundațiile Soros din Bulgaria, Georgia, Lituania, Moldova și Ucraina.

² Rezultatele proiectului au fost publicate în 2013 de către Intersentia <http://www.intersentia.com/searchDetail.aspx?bookId=102589&authors=Jodie%20Blackstock,%20Edward%20Lloyd-Cape,%20Jacqueline%20Hodgson,%20Anna%20Ogorodova,%20Taru%20Spronken&title=inside%20Police%20Custody>

penală din câteva sectoare de poliție, inclusiv din afara mun. Chișinău. Cercetarea trebuie să răspundă la următoarele întrebări:

- *Ce i se întâmplă cu adevărat persoanei reținute în primele zile și ore de arest?*
- *Care este rolul avocatului la această etapă?*
- *În ce măsură persoana poate într-adevăr să-și exercite drepturile garantate prin lege?*

4. Activități și perioada de realizare:

Activitatea	Perioada
Observația respectării drepturilor procesuale ale persoanelor reținute pe durata aflării în sectoarele de poliție (în special în orele de seară și în zilele de odihnă)	aprilie – iunie 2014 (30 zile de observare)
Organizarea interviurilor cu ofițerii de urmărire penală (5 interviuri) și avocații (5 interviuri). Durata unui interviu: 30-60 minute	mai – iunie 2014 (10 zile lucrătoare)
Analiza datelor colectate pe durata observației în sectorul de poliție și a activității avocaților. Elaborarea Raportului preliminar cu privire la respectarea drepturilor procesuale ale persoanelor reținute.	iulie - septembrie 2014 (20 zile lucrătoare)
Definitivarea Raportului și organizarea evenimentului de lansare a Raportului.	octombrie – decembrie 2014 (20 zile lucrătoare)